

PRETHODNA SAOPŠTENJA

**MORBIDITET OD AKUTNOG INFARKTA MIOKARDA
U POPULACIJI ROMA GRADA NIŠA**

Marko LAZOVIĆ, Svetlana PETROVIĆ-NAGORNI, Danijela STANIŠIĆ,
Predrag NIKOLIĆ, Sonja ŠALINGER, Dušanka KUTLEŠIĆ-KURTOVIĆ
i Milomir RANĐELOVIĆ

Klinika za kardiovaskularne bolesti Kliničkog centra u Nišu

U periodu 1974-1994. godine hospitalizovano je i lečeno ukupno 78 bolesnika od akutnog infarkta miokarda (AIM) romske populacije grada Niša. Prosečna godišnja opšta stopa incidence iznosila je 132,6 obolelih na 100.000 stanovnika starijih od 30 godina. Muškaraca je bilo 56 ili 71,8%, a žena 22 ili 28,2% bolesnika. Apsolutni odnos je bio 2,5:1 u korist muškaraca. Opšta stopa incidence za muški pol je iznosila 222,7 obolelih a za žene 72,4 obolelih na 100.000 stanovnika istog pola. Stope incidence prema uzrastu pokazivale su visok stepen korelacije sa starošću obolelih. U svim dobnim grupama, stope incidence, prema polu i uzrastu, preovladuju kod muškaraca. Prosečna starost muškaraca iznosila je 54,5 (SD=11,0) godina, a kod žena 59,1 (SD=10,7) godina i bez značajne razlike u godinama ($p>0,05$). Prosečna starost romske populacije, oba pola, bila je značajno manja od prosečne starosti gradske populacije Niša ($p<0,05$).

Ključne reči: akutni infarkt miokarda, morbiditet, populacija Roma, opština Niš

Uvod

Posebno publikovanih radova o prevalenciji i incidenci ishemičnih oboljenja srca i akutnog infarkta miokarda (AIM) u populaciji Roma do sada nije bilo. U prospektivnoj studiji u Indiji (Delhi) incidenca koronarne bolesti srca kod muškaraca, uzrasta 25-64 godine, iznosila je 17,3 obolelih na 1000 stanovnika. Incidenca infarkta miokarda u istoj studiji, kod muškaraca je iznosila 360 obolelih na 100.000, a kod žena 220 obolelih na 100.000 stanovnika (Chadha, 1993). Rezultate učestalosti stopa koronarne bolesti srca i infarkta miokarda u Indiji (Delhi) navodimo s obzirom na udaljeno poreklo naših Roma iz Indije.

Cilj rada

Cilj rada je da sa epidemiološkog gledišta prikaže i analizira kretanje stope incidence hospitalno lečenih bolesnika od AIM romske populacije u

koronarnoj jedinici Klinike za kardiovaskulame bolesti Kliničkog centra u Nišu. Radom je obuhvaćen period 1974-1994. godine, a prikazani su po određenim obeležima hospitalno lečeni Romi grada Niša. Poseban cilj je da se na osnovu dobijenih rezultata proceni incidenca ATM kod Roma grada Niša, za populaciju stariju od 30 godina.

Metodologija i izvor podataka

U radu je primenjen epidemiološko-klinički metod retrospektivnog posmatranja kretanja stope incidence obolevanja od AIM, a na osnovu hospitalno lečenih bolesnika u koronarnoj jedinici Klinike za kardiovaskularne bolesti. Kao izvor podataka korišćene su istorije bolesti i otpusne liste. Stope incidence obolelih od ATM, u odnosu na pol i uzrast, za period 1974-1994. godine, izračunate su prema popisu stanovništva grada Niša za 1971., 1981. i 1991. godinu. Kao baza za izračunavanje stope morbiditeta poslužili su dostupni demografski podaci o romskoj populaciji starijoj od 30 godina. Dobijeni podaci sređeni su prema metodologiji deskriptivne i analitičke statistike. Za proveru hipoteza primenjeni su adekvatni parametarski i neparametarski statistički testovi, Student-ov t-test i Pearson-ov χ^2 -test (Hi kvadrat test).

Rezultati

1. Romsko stanovništvo grada Niša

Prema podacima popisa stanovništva grada Niša iz 1971., 1981. i 1991. godine, u proseku godišnje, za posmatrani period na području grada Niša, zivelog je oko 2.798 stanovnika romske populacije iznad 30 godina. U proseku godišnje muskaraca je bilo 1.347, a žena 1.451.

2. Incidenca hospitalizovanih od AIM

U periodu 1974-1994. godine hospitalno je lečeno zbog AIM 78 bolesnika oba pola, prosečno godišnje 4 bolesnika. Prosečna godišnja stopa incidence iznosila je 132,6 obolelih na 100.000 stanovnika romske populacije starijih od 30 godina. Opšta godišnja stopa incidence ne pokazuje bitnu razliku u odnosu na dobijenu stopu incidence za gradsku populaciju od 135,8 na 100.000 stanovnika (tabela 1).

Tabelu 1. Broj obolelih i stope za period 1974-1994. godine

Parametri	muskarci	zene	ukupno
Ukupan broj obolelih	56 (71,8%)	22 (28,2%)	78-
Godisnji prosek	3	1,05	3,71
Prosečna godišnja stopa	222,7	72,4	132,6

3. Stopa incidence prema polu

Od 78 obolelih od AIM na muškarce dolazi 56 ili 71,8, a na žene 22 ili 28,2% bolesnika. Apsolutni odnos je 2,5:1 u korist muškaraca. Stopa incidence za muškarce je iznosila 222,7, a za žene 72,4 obolelih na 100.000 stanovnika. Godišnja stopa incidence za muškarce je tri puta veća nego kod žena. Prosečne stope prema polu ne pokazuju značajne razlike u odnosu na iste stope dobijene kod gradske populacije (muškarci 206,8, a žene 69,9 na 100.000).

4. Stope incidenca prema uzrastu i polu

Stopa incidence prema uzrastu pokazuje visok stepen korelacije sa starošću obolelih. Stopa kod dobne grupe 50-59 godina je dva puta veća od prethodne, a čak 5,5 puta veća od dobne grupe 30-39 godina. Najveća stopa obolelih od 417,8 na 100.000, pokazala je dobna grupa 60-69 godina, koja je 2,5 puta veća od dobne grupe 50-59 godina, a 4,5 puta veća od stope dobne grupe 40-49 godina.

Stope prema polu i uzrastu se značajno razlikuju. U svim dobnim grupama preovlađuju stope muškog pola sa najvećom razlikom kod dobne grupe 40-49 godina, kod koje je stopa za muški pol gotovo sedam puta veća od stope za ženski pol (tabela 2).

Tabela 2. Broj obolelih i stope prema uzrastu i polu za period 1974-1994. godine

Dobna grupa	ukupno		muškarci		žene		odnos stopa
	n	stopa	n	stopa	n	stopa	
30-39	6	33,65	5	57,10	1	10,46	54:1
40-49	16	91,68	14	168,73	2	23,17	6,8:1
50-59	26	182,34	17	241,65	9	124,58	1,93:1
60-69	22	417,38	16	645,68	6	214,82	3,0:1
70 i vise	8	202,63	4	232,29	4	179,69	1,3:1
Svega	78	132,6	56	222,7	22	72,40	3,1:1

5. Prosečna starost prema polu

Prosečna starost muškaraca je iznosila 54,5 (SD=11,0) a žena 59,1 (SD=10,7) godina. Razlika od 4,6 godine u korist žena nije statistički značajna ($p > 0,05$). Najosetljivija starosna grupa na AIM kod muškaraca je u intervalu 51 -58 godina, a kod žena u intervalu 53-65 godina.

Ono što treba istaći, kod romske populacije, je to da je prosečna starost kod oba pola značajno manja nego sto je kod gradske populacije Niša.

Diskusija i zaključak

U ovom radu su prvi put kod nas pokazane stope incidence hospitalizovanih i lečenih bolesnika od ATM u populaciji Roma grada Niša. Opšta

godišnja stopa incidence od AIM kod romske populacije (132,6 na 100.000) nije pokazala bitnu razliku u odnosu na opštu godišnju stopu incidence gradske populacije Niša (135,8 na 100.000). Takođe, prosečne stope incidence gradske populacije prema polu nisu pokazale značajne razlike u odnosu na iste stope kod gradske populacije Niša (Romi: muškarci-222,7, žene-72,4 na 100.000; gradska populacija: muškarci-206,8, žene - 69,9 na 100.000).

Stope incidence prema uzrastu pokazale su visok stepen korelacije sa starošću obolelih. Stope prema polu i uzrastu se značajno razlikuju i u svim dobnim grupama preovladavaju stope kod muškog pola. Prosečna starost muškaraca bilaje 54,5 (SD=11,0), a žena 59,1 (SD= 10,7) godina i bez razlike među polovima ($p>0.05$). Međutim, prosečna starost kod oba pola populacije Roma je značajno manja nego kod gradske populacije ($p<0,05$), što znači da AIM kod ove populacije zahvata mlađe dobne grupe, nego stoje to slučaj kod drugih populacija. Ovu činjenicu treba imati na umu pri sprovođenju mera prevencije od kardiovaskularnih obolenja, a posebno kod prevencije AIM.

Literatura

Chadha, S.L. (1993). A 3-year follow-up study of coronary heart disease in Delhi. Bullten of the World Health Organization, 71, 67-72.

MORBIDITE PROVOQUEE PAR L'INFARCTUS DU MYOCARDE CHEZ LA POPULATION DES ROMES DANS LA VILLE DE NIS

Marko LAZOVIĆ, Svetlana PETROVIĆ-NAGORNI, Danijela STANIŠIĆ,
Predrag NIKOLIĆ, Sonja ŠALINGER, Dušanka KUTLEŠIĆ-KURTOVIĆ
et Milomir RANDELOVIĆ

Clinique pour les maladies cardiovasculaires du Centre clinique de Niš

Pendant la periode de 1974 a 1994 on a hospitalise et traite 78 malades attaques par AIM de la population de Romes de la ville de Nis. Le degre general moyen annuel de l'incidence faisait 132,6 malades sur 100.000 habitants ages plus de 30 ans. Il y avait 56 ou 71,8 pour cent des hommes et 22 ou 28,2 pour cent des femmes malades. Le rapport absolu etait 2,5:1 au profit des hommes. Le degre general de l'incidence pour le sexe masculin faisait 222,7 malades et 72,4 des femmes malades sur 100.000 habitants du meme sexe. Les degres de l'incidence d'apres l'age montraient le haut degre de la correlation avec l'age des malades. Dans tous les groupes du meme age, les degres de l'incidence, d'apres le sexe et l'age predominaient chez les hommes. L'age moyen des hommes faisait 54,5 (SD=11,0) et chez les femmes 59,1 (SD=10,7) sans une difference significative des ans ($p>(),05$). L'age moyen de la population des

hommes de deux sexes etait significativement plus petit que l'age moyen de la population urbaine de Niš ($p < 0,05$).

Les mots vies: Infarctus du myocarde, morbidite, population des Romes, commune de Niš

MORBIDITY FROM THE ACUTE MYOCARDIAL INFARCTION IN THE ROMANIES POPULATION OF THE CITY OF NIŠ

Marko LAZOVIĆ, Svetlana PETROVIĆ-NAGORNI, Danijela STANIŠIĆ, Predrag NIKOLIĆ, Sonja ŠALINGER, Dušanka KUTLEŠIĆ-KURTOVIĆ and Milomir RANĐELOVIĆ

Clinic for Cardiovascular Diseases of the Clinic Center, Niš

In the period from 1974 to 1994 there were 78 patients suffering from the AIM of the Romanies' population of the city of Niš hospitalized and treated. The average annual rate of incidence was 136,2 of the sick per 100.000 citizens older than 30 years. There were 56 or 71,8% of men and 22 or 28,2% of women. The absolute ratio was 2,5:1 for men. The general incidence rate for male sex was 222,7 of the sick and for women it was 72,4 of the sick per 100.000 citizens of the same sex. The incidence rates regarding age showed a high degree of correlation with the age of the sick. In all the age groups the incidence rates regarding sex and age are dominant among men. The average age of men was 54,5 (SD=11,0) years while of women it was 59,1 (SD= 10,7) years and with no significant difference in age ($p > 0,05$). The average age of the Romanies' population of both the sexes was considerably less than the average age of the city population of Nis ($p < 0,05$).

Key words: Acute Myocardial Infarction, Morbidity, Romanies' Population, Municipality of Niš

Autor: Ass. dr sci Marko Lazović, kardiolog, Klinika za kardiovaskularne bolesti Kliničkog centra u Nišu; kućna adresa: Niš, Rajičeva 36/2.

(Rad je Uredništvo primilo 20. septembra 2000. godine)